

આ પુસ્તક બાણકેના પુસ્તકાલયમાં રાખવા માટે
સૂચકાત વિદ્યાર્થીને મંજૂર કરેલું છે.

મોહનભાખા

૨૬૬૩૦

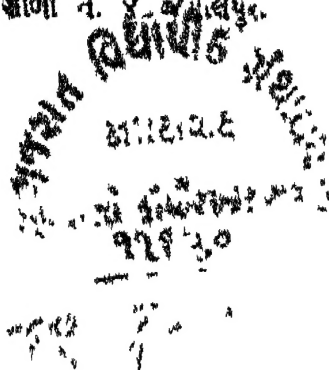
સાચા આલેખ.

૧૭

કચ્છી:—

મહાલાલ શિવશંકર ત્રિવેદી.

શિક્ષક રા. શાળા નં. ૪, જે. માલપુર.

(સર્વે હક પ્રકાશક અને કૃતિ નિવાધીન છે.)

પ્રીતિ આશ્રિત

૧૯૨૪

પ્રત ૨૦૦૦

પ્રકાશક,

મહાલાલ શિવશંકર ત્રિવેદી

જે. માલપુર રા. શા. નં. ૪.

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૧૬૩૦ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ મો. રા. મ. મ. મ.

વિષય ૬-૧૬

પ્રસ્તાવના.

અમારા તરફથી “ મોહનમાળા ” નામની આ લઘુ પોથી બહાર પાડવામાં આવેલી છે. તેમાં ધોરણ-ચાર ગીતો ગોઠવવામાં આવેલાં છે.

રાષ્ટ્રીયશાળાના દરેક ધોરણમાં બહારનાં જે રાષ્ટ્રીય ગીતો ચલાવવાના હોવાથી અમને ટેટલી અડચણ પડેલી તે ઉપરથી આ પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે.

આ લઘુ પોથીમાં જે કંઈ દોષ જણાય તે અમને સૂચવવામાં આવશે તો તે આભાર સાર્થ-સ્વીકારી બીજી આવૃત્તિમાં તે તરફ ધ્યાન આપવાં વૃક્ષિશું નહિ.

આ પોથીમાં કન્યાશાળા માટે પણ કેટલાંક ગીતો ગોઠવવામાં આવ્યાં છે. તેથી છેકસચ્ચો તેમજ છોકરીઓને આ પોથી મદદ કરતો થઈ પડશે.

અમારી આ પોથી પ્રગટ કરવામાં ‘વારહાક’ના કર્તા ભાઈ સચનારાયણ હરિલાલ ભટ્ટે જે કંઈ મદદ કરી છે તેમને તથા “ નાજીવન ” ટાયોલયમાંથી મુકત હાસ્યનો જે ખલોક મળ્યો છે તે બદલ તેમના તંત્રીજીનો આભાર માનીએ છીએ.

આ પોથીમાં ફક્ત ધો. ૪ થી સુધીનાં ગીતો ઉતારવામાં આવ્યાં છે. છેવટે આ નાની નવી લઘુ પોથી સૌ કોઈ વધાવી લેશે, એવી આશા રાખીએ છીએ.

બીજી આવૃત્તિ,

ફક્ત ચારજ દિવસમાં પ્રથમ આવૃત્તિ ખપી ગઈ છે, એજ આ લઘુપોથીનું મહત્વ દર્શાવે છે. જોડણીના જણાતા દોષો સુધારવા બનતો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે.

મહાવીર જયંતિ, } લિ. સેવકો નંદલાલ શિવશંકર ત્રિ.
તા. ૧૭-૪-૨૪. } ડા. લાલ નારણદાસ પટેલ.
રા. શા. નં. ૪ જમાલપુર.

અનુક્રમણિકા:-

બાળવર્ગ.

- ૧ બહુ ને દેશનું ચાહો.
- ૨ દ્યો ખાદી ખાદી.
- ૩ દેશ ભક્તિ. *

ધોરણ ૧ છું.

- ૪ ગુરુ ગાંધીજી આન્યા.
- ૫ ચાલો ચાલો ને સત્યાગ્રહ.
- ૬ રાષ્ટ્રીય શાળા. *

ધોરણ બીજું.

- ૭ બાપુ. *
- ૮ શંખનાદ.
- ૯ રાષ્ટ્રીય વાવટો. *

ધોરણ ત્રીજું.

- ૧૦ રેડીયો.
- ૧૧ સત્કાર.
- ૧૨ સ્વરાજ્ય લખતે શું કરશું ?

ધોરણ ચોથું.

- ૧૩ લાગ.
- ૧૪ ગાંધીજીનો મરણો. *
- ૧૫ ધર્મમુદ્.
- ૧૬ રક્ષદેવ ગાંધીજી.

* નીધ:-આ ચિન્હવાળાં ગીતો કન્યાશાળામાં
લાવી સ્થાપ તેમ છે.

ભલું ને દેશનું ચાહો.

(ગઝલના શબ્દમાં.)

જરા તો લાગણી રાખો,
હૃદયમાં દેશની ભાઇ;
મદદ માગી તમે આપો,

ભલું ને દેશનું ચાહો.

૧

દરદ કંઈ દેશનું નેને !

દયાથી દીલને ધોળે;

સદા સત્કાર્ય સા કરજે,

ભલું ને દેશનું ચાહો.

૨

રૂઝું સંગીત સૌ ગાળે,

કરો શૂરાં રૂડાં કાળે;

સદા સ્વરાન્યને ચાળે,

ભલું ને દેશનું ચાહો.

૩

તમારાં શીર ઝૂકાવો,

તમારાં દ્રવ્ય લૂટાવો;

તમારાં ઋણ ચૂકાવો,

ભલું ને દેશનું ચાહો.

૪

સ્વદેશી ભાવના રાખો,

વિજયની વાત ઉર દાખો;

ગુરૂ ગાંધી બધા સ્થાપો,

ભલું ને દેશનું ચાહો.

૫

ખાદી

(રાગ—વિદુષકનો—અક્ષરના ખાવિંદ કરે વિચાર.)

દ્યો ખાદી ખાદી ભાઈ ખાદી ખાદી,
 હાથે વણેલી દ્યો ખાદીખાદી.—ટેક
 વણુકરે વણુશે ભૂખમરે ટળશે,
 હિંદુસ્થાન થાય રાજ રાજ....હાથે.
 ગુલામી જશે, સૌ સુખી થાશે,
 મહા સભા કહે ગાજ ગાજ....હાથે.
 કળિયુગને કાઢશે, સતયુગને સ્થાપશે,
 રેંટીયાની માળ જપો ઝાઝાઝી.....હાથે.
 પ્રભુ કદ કાપશે ઇચ્છિત આપશે,
 નકામા ન કરે હાજ હાજ....હાથે.
 રામરાજ્ય આવશે, ભારતને ભાવશે,
 ખેલો ગાંધીજીની ખાજ ખાજ....હાથે.

દેશભક્તિ.

(મીસંખાઈના પદનો.)

બોલ માં બોલ માં બોલ માં રે
 બાપુ ગાંધી વિના બીજું બોલ માં
 સફેદ—સુંદર ખાદી તજીને,
 વિદેશીમાં ચિત્ત બેડ માં રે....બાપુ
 હુન્નર ઉદ્યોગનો નાશ કરીને,
 પરવશ પીંજરે દોડ માં રે....બાપુ
 કંચન કચિરનો ભેદ જાણીને,
 રંગીલો રેંટીયો છોડ માં રે....બાપુ
 કરમ ધરમના ખ્યાલ તજીને,
 ખોટી લજ્જતી ચોળ માં રે....બાપુ
 કચ્છ કરસીને તૈયાર થઈ જ,
 આવીજ ગાંધીના ગોળમાં રે....બાપુ

જેલમુક્ત ગાંધીજી

(ગઝલ—પ્રાર્થના)

ગુરૂજી ગાંધીજી આવ્યા,
પ્રજના પ્રાણ એ આવ્યા;
અમારા દીલમાં ભાવ્યા,
દયાળુ દેવ એ આવ્યા. ૧

ચલાવો રેંટીયા પ્યારા,
ગજવો દેશનાં ખારાં;
શીખો સહુ ખાદીના ધારા,
દયાળુ દેવ એ આવ્યા. ૨

કચેરી કાયદા કાળા,
ધર્મના કાયદા ન્યારા;
લગાવો ધૂન તપ દ્વારા,
દયાળુ દેવ એ આવ્યા. ૩

અમારા ધ્રુવ એ આવ્યા,
અમારા ખુદ્દ એ આવ્યા;
અમારા એ ઈસુ આવ્યા,
દયાળુ દેવ એ આવ્યા. ૪

ગયા છે દુઃખના દહાડા,
ઉપાધિથી ભર્યા ધાડા;
હવે જહાણાં ભલાં વાયાં,
દયાળુ દેવ એ આવ્યા. ૫

સત્યાગ્રહ

(રાગ—જુઓ જુઓ પંખીની આ ટોળા)

ચાલો ચાલો ને સત્યાગ્રહ કરીએ,
 શુદ્ધ ખાદી પહેરીને કુચ કરીએ. ચાલો
 દેશ દુઃખીની દાઝ દીલમાં ધરીએ,
 રૂડા રેંટીયાનું રાજ ધરમાં કરીએ. ચાલો
 બાપુ ગાંધીજીને પગલે પળીએ,
 એની ઉરમાં માળા ફેરવીએ. ચાલો
 દાસ બાપુ જેવા વીર સહુ થઈએ
 એક ટેકને ખાતર જીવ દઈએ ચાલો
 પંડિત મોતીલાલજી ધરીએ હૈથે,
 જલ-મ્હેલની કહાણી શું કહીએ ! ચાલો
 લાલાલજીપત્ પંજાબી સિંહ કહીએ,
 જણે જાંઘંગી મુકાવી ભર દરિયે ચાલો
 વીર અકાલીના પાઠો ભણીએ,
 ગડદા પાદુ શીર પર ખમીએ ચાલો
 વીસ હજાર જલ વિષે ગણીએ,
 એની અંતર ગિર્મિ ઉર ધરીએ ચાલો

રાષ્ટ્રીય શાળા

(રાગ—આવળે આવળે આવળેરે સૌ જોલા નિશાળે આવળે.)

આવળે આવળે આવળે રે,

સૌ રાષ્ટ્રીય શાળામાં આવળે.

સફેદ-સુંદર ખાદી પહેરીને,

રાષ્ટ્રીય શાળા દીપાવળે રે....સૌ.

સ્વરાજ મંદિર રાષ્ટ્રી' શાળા,

સ્વાતંત્ર્ય શીખવા આવળે રે....સૌ.

ઘોર ગુલામીને ઘોરમાં વળાવવા,

રંગીલો રંદીયો લાવળે રે....સૌ.

દેશભક્તોની અવિચળ ભક્તિ,

રજે રગમાં પ્રસરાવળે રે....સૌ.

સ્વતંત્ર શિક્ષણ ભણી જણીને,

અહિંસા ધર્મ ફેલાવળે રે....સૌ.

હિંદ માતાની આજ્ઞાને માનળે,

સઘ સ્વરાજ્ય ઘેર લાવળે રે....સૌ.

બાપુ.

(સર્વેશ્વરના રાક્ષસાં.)

ગરવી ગુર્જર કુલવાડીમાં;
બાપુ આજ પધારે છે.

આનંદ ધનના પુરમાં સૌએ,
મંગળ ગીત ઉચ્ચારે છે.

પક્ષી તણા કલરવ કંઈ મીઠા
મધુર મજા કંઈ આપે છે.

કુદરતની સા રમ્ય લીલાઓ;
લલિત કળામાં નાચે છે.

બાગ બગીચા પ્રકૃષ્ઠ દીસે;
માનવી મનમાં મહાસે છે.

સુંદર ચરખાના એ બાપુ;
ચેરવડાથી આવે છે.

ધન્ય ઘડી ! એ ધન્ય ભૂમિ ન્યાં;
ખાદી જહાલી લાગે છે.

બાપુજીનાં ચરણો સુમતાં;
ભવની ભીડો ભાગે છે.

શંખનાદ—

(રાગ—અંતકાળે મહાં જયી કાઠનું રે.)

ચાલો ચાલો લડાઈ જુઓ દેશની રે,
 એના ગાંધી બાપુ સરદાર;— ચાલો.
 શંખનાદ થયો ખગાળમાં રે,
 દાસ બાપુનો ત્યાં પડકાર;— ચાલો.
 અર્ધલાખ તજ્યા પગવારમાં રે,
 ધન્ય ધન્ય ! જીવન અવતાર;— ચાલો.
 પંજાબે લાલાજી ગાજ્યા રે,
 એની દેશ સેવા છે અપાર;— ચાલો.
 ગુજરાતે ગોખાળદાસ આવીયા રે,
 એ તો હતા ઢસા દરબાર;— ચાલો.
 રાજકાજ તજી યુદ્ધ આદર્યું રે,
 બન્યા સત્યાગ્રહી સરદાર;— ચાલો.
 વીર વક્ષાબે બોરસદ તારિયું રે,
 એણે ચલાવી કલમ તરવાર— ચાલો.
 જણે જાંઘી ચુકાવી દેશ કાજમાં રે,
 તેને નમીએ પગપગવાર;— ચાલો.

રાષ્ટ્રીય વાવટો.

(રાગ—અચકો મચકો કારેલી.)

પેલો રાષ્ટ્રીય વાવટો રૂડો રાજ,
 સૌ તેમાં લેગા મળીએ ટેક.
 ત્રિરંગે રંગેલો રાજ,
 રંગભંગ શાને કરીએ પેલો
 ઉપદેશે રાતો હિંદુ રાજ,
 લીલો મુસ્લીમનો ગણીએ પેલો
 અન્ય બધાનો ઘોળો રાજ,
 ઐક્ય અજબ ત્યાં ફળવીએ. પેલો
 પ્રરકાવી બુંડો એવો રાજ,
 ધર ધરમાં શુદ્ધિ કરીએ પેલો
 રણ જંગ જગાવો હિંદે રાજ,
 આપણ સૌ તેમાં ભળીએ પેલો
 દાંભિકતા સધળી દાટો રાજ,
 આનંદ મંગળ સૌ ગાઈએ.... પેલો
 મોહનના મંત્રો ભણતાં રાજ,
 સ્વરાજ્ય સિદ્ધિ મેળવીએ.... પેલો

રેંટીયો:—

(રાંગ—કવાલી.)

ગુલઝાર આ ગુજરાતમાં, રૂડો ચલાવો રેંટીયો,
 ગાંધી તણા ગુજરાતમાં, રૂડો ચલાવો રેંટીયો,
 કુસંપ કપરો કાપવા, રૂડો ચલાવો રેંટીયો,
 અમૃત આનંદ માણવા, રૂડો ચલાવો રેંટીયો,
 અનૃત અંગ વિદારવા, રૂડો ચલાવો રેંટીયો,
 ઝેર—વેર વિખેરવા, રૂડો ચલાવો રેંટીયો,
 દુઃખ દગદર ટાળવા, રૂડો ચલાવો રેંટીયો,
 ભૂ માતની ભીડ ભાગવા, રૂડો ચલાવો રેંટીયો,
 જીદમ ઝાઝા ટાળવા, રૂડો ચલાવો રેંટીયો,
 ખંદૂકનો ભય ટાળવા, રૂડો ચલાવો રેંટીયો,
 કાપડ વિદેશી ખાળવા, રૂડો ચલાવો રેંટીયો,
 ખાસ ખાદીમય થવા, રૂડો ચલાવો રેંટીયો,
 સંપ સ્વાદ જ ચાખવા, રૂડો ચલાવો રેંટીયો,
 રામ રાજ્ય જ આણવા, રૂડો ચલાવો રેંટીયો,
 જગનાથને સંભારવા, રૂડો ચલાવો રેંટીયો,
 આનંદના ગુલતાનમાં, રૂડો ચલાવો રેંટીયો.

સત્કારનું ગીત.

(રાગ—ભેરવીના રાસમાં.)

પધારો મેમાનો આ વાર,
 તમારો સૌ કરીએ સત્કાર,
 અમે તો ન્હાનાં ન્હાનાં બાળ,
 તમારી છાયામાં રહેનાર,
 કરો સૌ કેળવણી ઉદ્ધાર. તમારો.
 રાષ્ટ્રીય શાળા મનહર ખારી,
 દેશોદય કરનાર,
 ખંતથી આપો ખોખે ખોખે,
 નાણાં અપરંપાર. તમારો.
 સાદી ખાદી સુંદર સારી,
 અંગ ધરે નરનાર,
 અંગબળની કેળવણીમાં છે,
 ભારતનો ઉદ્ધાર. તમારો.
 કાંતવાનું તો કાંઈ નવ કાંત્યું,
 કાંત્યું કષ્ટ અપાર
 ગાંધીજીનો અંતર આત્મા
 ઠારે જગ કિરતાર. તમારો.

સ્વરાજ્ય લઈને શું કરશું ?

(રાગ—ખેન્ડ વાજંતો.)

સ્વરાજ્ય લઈશું રાજરાજ થઈશું,
ખાદૌ પહેરી સૌ ફરશું. સ્વ.
સંપ સંપીને સહુ જન રહીશું,
ભારત ભયને ટાળીશું. સ્વ.
વાધા વિદેશના ફેંકી દઈશું,
શુદ્ધ સ્વદેશી વાપરશું. સ્વ.
ગુલામી શિક્ષણ ખાતે તજીશું,
સ્વતંત્ર શાળામાં ભણીશું. સ્વ.
ન્યાય મેળવવા પંચ નીમીશું,
કાળી કચેરીમાં કેમ જઈશું ? સ્વ.
દારૂને દફનાવી દઈશું,
દૂધની લીલા દહેર કરશું. સ્વ.
કર્મચોગીના પગલે પગશું,
જય જય ગાંધીજી વદશું. સ્વ.

ત્યાગ:—

(ગઝલના રાહમાં.)

થયા જોગી જટા મોટી, જટા મોટી કથા ખોટી;
અધાની મંતરે ચોટી, કહો એ ત્યાગ કેવો છે ? ૧

મુખેથી રામ તો જપતા, ભલા થઈ ભેદમાં ભમતા
ડમાડી ડોળ બહુ કરતા, કહો એ ત્યાગ કેવો છે ? ૨

મજામાં મસ્ત બહુ રહેતા, સુધરવા બોધ તો દેતા;
કહે તેવું ન આચરતા, કહો એ ત્યાગ કેવો છે ? ૩

સરિતા નીરવિણુ જવી, શશી વિણુ શર્વરી જવી;
વનિતા ગુણુ વિણુ જવી, હૃદય વિણુ ત્યાગ એવો છે. ૪

થયા જ પ્રેમથી ત્યાગી, ધરાવે ભાવ વૈરાગી;
રહ્યા જ મોહને ત્યાગી, ખરેખર ત્યાગ એવો છે. ૫

ગરીબીમાં મજા માણી, દયા કંઈ દેશની જાણી;
શકા જો એહ પીછાણી, ખરેખર ! ત્યાગ એવો છે. ૬

ગાંધીજીનો ગરબો.

(રાગ-ઓડણના ગરબાનો.)

ગાજ સુદામપુરીનો વાસી આ ગુજરાતમાં રે,
સાચો સખજો પેલો મોહન ગાંધી વીર;
જની કીર્તિ વ્યાપી રહી છે આ જગમાં ઘણી રે. ૧

* * * *

હિંદે હીરો જન્મ્યો, આગણીસેં પચીસમાં રે,
મેટ્રીક થઇને પહોંચ્યો, આપ વિલાયત જહ;
ત્યાંથી બેરીસ્ટરની પદવી લઇને આવીયો રે. ૨

* * * *

અહીંઆ આવી તેણે વડીલાત શરૂ કરી રે,
થોડે વર્ષે વિચર્યો દક્ષિણ આફ્રિકા દેશ;
સત્યાગ્રહનો જુડો ત્યાં જઇને ફરકાવીયો રે. ૩

* * * *

ભારતવાસી માટે જો મહેલ સમો ગણી રે,
વસીયો આનંદથી કારાગૃહ મોઝાર;
પોતે સહન કરીને સત્યાગ્રહ ત્યાં શીખવ્યો રે. ૪

* * * *

હિંદી જનનાં દુઃખો આફ્રિકા જઈ ટાળીયાં રે,
માનવ હકને માટે જલ ગયો બહુ વાર;
ભારતરૂપ દિપાવી સ્વદેશ પાછો આવીયો રે. ૫

* * * *

આવી સાશ્રમતીને કાંઠે આશ્રમ સ્થાપીયો રે,
દેશોદયનાં કામો કરતો મોહનદાસ;
માળા જપતાં જણે કરમાં ગ્રાલ્યો રેંટીયો રે. ૬

* * * *

એવે રેલેટ ધારે હિંદ બધું ખલખાવીયું રે,
ત્યારે ગાંધીજીએ ગાંડીવ ગ્રાલ્યું હાથ;
અસહકારી થઈને સત્યાગ્રહ શરૂ સાંધીયું રે. ૭

* * * *

ઝુંડો ફરકાવ્યો ગાંધીજીએ આ દેશમાં રે,
પાખ્યા પરિણામમાં કારાગ્રહ છ વર્ષ;
સુખથી જલ સિધાવ્યા હસ્તે મુખડે મહામતિ રે. ૮

* * * *

સંકટ સહન કર્યા બે વરસો સુધી જલમાં રે,
વ્યાધિએ સ્ત થયું ત્યાં ક્ષણભંગુર શરીર;
આવ્યા પૂના શહેરે સાસુન હોસપિટાલમાં રે. ૯

* * * *

(૧૬)

કર્નલ મેડોકે ત્યાં સશ્ત્રક્રિયા સારી કરી રે,
ઈશ્વરની ઈચ્છાએ અસર થઈ અકસીર;
સમજી સરકારે તક સાધીને છૂટા કર્યા રે. ૧૦

* * *

સાજ થાતાં પાછા પૂના છોડી નીકળ્યા રે,
આબ્યા આનંદેથી મુમ્બાપુર મોજર;
“નવજીવન” આદિના ઉત્તમ પાઠો આદર્યા રે ૧૧

* * *

બાપુ અહીં આવે તો કેમ કરી સત્કારશું રે,
આજે વલ્લભભાઈએ કીધી એક અપીલ;
યેલો એક રૂપીઆ દશ લાખેજ વધાવજો રે. ૧૨

* * *

હાંસે હાથે કાંતી વણજો કપડાં બહાલથી રે,
ખાદી પહેરી કરજો ખાદીમય આ દેશ;
ભાવો છોટા ભાઈના અંતરમાં ઉતારજો રે. ૧૩

છોટાલાલ નારાયણદાસ પટેલ.

ધર્મયુદ્ધ.

(રાગ—ધર્મ વિચારે ધર થકી.)

ધર્મયુદ્ધ આપ્યું દેશમાં, સમજે ચતુર સુજાણ,
 ભારત ભયને વિદારવા, અસહકાર પ્રમાણ;—ધર્મયુદ્ધ.
 પહેલું પગથીયું રેંટીયો, રાજ ધરનો જાણ,
 ભાવ થકી પૂજન કરે, ભારત સપૂત સંતાન;—ધર્મયુદ્ધ.
 ખાદી સ્વદેશી શણગાર છે, સાચું સ્વરાન્યનું દ્વાર,
 પહેરે તેની ભીડ ભાગશે, દેહ શુદ્ધિ હથિયાર;—ધર્મયુદ્ધ.
 ઐક્ય અમીરસ આણશે, ખાળે પાપી વિચાર,
 શુદ્ધ સદાચારી કરે, કરે દેશોદ્ધાર;— ધર્મયુદ્ધ.
 વીર અકાલી લડી રહ્યા, ધર્મ મંદિર કામ,
 અહિંસા વૃત્ત શીખવી, કીધાં અમર નામ;—ધર્મયુદ્ધ.
 આપભોગ આપી જોડે ગયા, વીરા અપરંપાર,
 બોધ પાઠ આપે દેશને, ખેલ ખાંડાની ધાર;—ધર્મયુદ્ધ.
 યુદ્ધ જુએ છે મહેશ્વરા, સ્વર્ગ, મૃત્યુ, પાતાળ,
 અસુર સદા અકળાય છે, સુણી ગાંધી ટંકાર;—ધર્મયુદ્ધ.

રક્ષદેવ ગાંધીજી

(રાગ—રાજગીતનો)

રક્ષદેવ ગાંધીજીને હે જગત્પતિ,
 દયા ધર્મ દિલ જયોત ઝળહળે અતિ; ...રક્ષ
 વીર ભદ્રને પ્રશાંત છે મુગ્ધાકૃતિ,
 રાગદ્વેષ રહિત પુનિત છેજ પ્રવૃત્તિ;....રક્ષ
 વચન કર્મને વિચાર સત્યતા છતી,
 અજ્ઞપ આત્મખળ પ્રયોગ જયોત જગતી;....રક્ષ
 ટાઢ, તાપ, તરસ ભૂખ છે સહ્યાં અતિ,
 હીંદ ઉદય કાળ તજ્યાં સુખ સંપતિ;....રક્ષ
 રેંટીયો રૂડો દિધેલ ચક્ર ઉત્તતિ,
 શુદ્ધ સરલ પ્રાણુય પ્રખળ દૂર શોકથી;....રક્ષ
 અભય-અમર થાઓ કરે આત્મ ઉત્તતિ,
 સ્વરાજ્ય ધ્યેય પ્રાપ્ત થાય કહે મહા મતિ;
 સુખ શાંતિ નિત્ય આપ હે ગુણ નિધિ,
 દીર્ઘ આયુ આપજ, અમારી વિનતિ;....રક્ષ

અભિપ્રાય.

“હનમાળા” શાળાઓનાં લઘુતાં આગેમને નવ
નું અમ્મત સાથે જ્ઞાન આપે એવી છે. સ્વદેશ પ્રેમ
પાથી વધે એવું છે; અને એનાં મીતોથી ઉત્સાહ
ક્રિમાં જરૂર વધારે થશે.

ડૉ. હરિપ્રસાદ વજ્રરાય દેસાઈ.

પુસ્તક મળવાનાં ફેકાણાં.

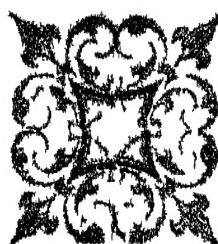
૧ મહેસાણા શિવશંકર ત્રિવેદી.

દે. જમણપુર સુરેશીમા પાણી—જમણપુર.

૨ જાણસાલ નારણદાસ ખેડેલ

દે તલાવાલ—જમણપુર.

૩ જી. જાણીયા પુસ્તકેલર્સ, મળીલાલ જાણીયા ૧૫
૨જી જાણીયા મોતીલાલ—જમણપુર.

મુદ્રણસ્થાન-વિદેશનંદ મુદ્રણાલય ખાડીયા-જમણપુર.

મુદ્રક-નરેન્દ્રલાલ શંકરલાલ મહેતા.

